

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1937.

Andra kammaren.

Nr 36.

Torsdagen den 27 maj.

Kl. 4 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 21 innevarande maj.

§ 2.

Föredrogos, men bordlades åter konstitutionsutskottets memorial nr 23 och 24 samt statsutskottets utlåtanden nr 167—177.

§ 3.

Anmälades och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen:

från statsutskottet:

nr 312, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående beredande av vidgade arbetsuppgifter för svenska konstnärer;

nr 316, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till bidrag till sjukkassor m. m. jämte en i ämnet väckt motion;

nr 317, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till utbildningskurser för hushållerskor i skogsarbetarförläggningar;

nr 318, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättande av en skadad telefonkabel inom Karlskrona fästning;

nr 319, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående uppförande av ett fårstall vid Drottningholms kungsgård;

nr 320, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående inrättande av ett statens hantverksinstitut;

nr 321, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående justitiekanslersexpeditionens avlöningsanslag;

nr 322, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till ersättning åt Lunds domkyrka för upphörande av vissa kyrkan tillkommande avgifter;

nr 323, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till inlösen av det från viss jord i Skåne, Halland och Blekinge utgående landgille m. m.;
och

nr 324, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående upphörande av vissa till statsverket indragna hospitalsräntor;
samt

från andra lagutskottet:

nr 341, i anledning av väckt motion om lagstiftning i visst avseende rörande saluhållande av gödsel- och fodernedel;

nr 342, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till kungörelse angående förhandlingsrätt för statens tjänstemän, dels ock en i ämnet väckt motion; och

nr 343, i anledning av väckt motion angående ändringar i lagen den 16 maj 1930 om vissa inskränkningar beträffande tiden för förläggande av bageri- och konditoriarbete.

Vidare anmäldes och godkändes andra lagutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 343, till fullmäktige i riksgäldskontoret angående utredning om införande av förhandlingsrätt för tjänstemän vid riksdagen och riksdagens verk.

§ 4.

Till bordläggning anmäldes:

utrikesutskottets memorial, nr 6, angående ersättning till dess tjänstemän m. fl.;

statsutskottets memorial, nr 178, med förslag till voteringspropositioner i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut i fråga om Kungl. Maj:ts proposition angående lönerreglering för folk- och småskollärare m. m. jämte i ämnet väckta motioner; samt

jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 90, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående vissa ändringar i förordningen den 3 juli 1930 (nr 317) om jordbrukets kreditkassor m. m.; och

nr 91, i anledning av väckta motioner angående anslag till fraktlindring för svensk frukt m. m.

§ 5.

Justerades ett protokollsutdrag.

§ 6.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *Ericsson* i Sörsjön under 3 dagar från och med den 29 maj.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 4.8 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Fredagen den 28 maj.

Kl. 3 e. m.

Förhandlingarna vid detta sammanträde leddes av herr förste vice talmanen.

§ 1.

Justerades protokollen för den 22 innevarande maj.

§ 2.

Vid nu skedd föredragning av utrikesutskottets memorial, nr 6, angående ersättning till dess tjänstemän m. fl. biföll kammaren utskottets däri gjorda hemställan.

§ 3.

Vidare föredrogs statsutskottets memorial, nr 178, med förslag till voteringspropositioner i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut i fråga om Kungl. Maj:ts proposition angående lönerreglering för folk- och småskollärare m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

Efter föredragning av den i *punkten 1* föreslagna voteringspropositionen anförde:

Herr **Holmdahl**: Herr förste vice talman! Då det såväl inom som utom riksdagens kretsar har yppats tveksamhet, om det var möjligt att beträffande den här föreliggande frågan anställa gemensam votering, och då jag för min del mycket väl kan förstå åtminstone vissa av skälen för denna tveksamhet, så har jag ansett, att jag borde här, eftersom jag i statsutskottet deltagit i detta memorials uppgörande, också framlägga de skäl, som hava för mig utgjort grunden för att jag kunnat ansluta mig till detta memorial.

Då, herr förste vice talman, vill jag först säga, att riksdagens och kamrarnas praxis, då det gäller gemensam votering efter ett misslyckat försök till sammanjämkning, synes, såvitt jag kunnat finna, icke kunna anföras mot det nu föreliggande förslaget till voteringsproposition.

Vidare har jag, oaktat jag icke alls tillmäter mig någon speciell sakkunskap på området, icke kunnat finna, att riksdagsordningens ordalydelse heller lägger några hinder i vägen. Lärlarlönerna höra otvivelaktigt till de ärenden, i vilka gemensam votering skall företagas, när en sammanjämkning förfaller. De röra statsutgifter, som måste av riksdagen fastställas för att den statsreglering, som riksdagen skall besluta om, skall kunna fixeras.

Det är visserligen sant, herr förste vice talman, att det gemensamma voteringsinstitutet är till för att möjliggöra statsregleringens fastställande, statsutgifternas fastställande för det närmaste budgetåret. Det föreliggande ärendet omfattar emellertid icke blott lärlarlöner i folk- och småskolor för nästa budgetår utan också en lönerreglering. Emellertid äro de för övrigt till sitt innehåll identiska besluten om ifrågasvarande lärares löner för nästa budget-

Ang. godkännande av voteringspropositioner i anledning kamrarnas skiljaktiga beslut i fråga om lönerreglering för folk- och småskollärare.

Ang. godkännande av voteringspropositioner i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut i fråga om löneroglering för folk- och småskollärare. (Forts.)
 är uppenbarligen helt beroende på den löneroglering, som kamrarna var för sig hava beslutat, och som innebär bl. a. att lärarna från och med den 1 januari 1938 både enligt första och andra kammarens beslut skola införas i det statliga lönesystemet och där placeras i olika lönegrader. Det ligger i öppen dag, att detta beslut om lärarlöner för nästa budgetår helt och hållet vilar på den grunden och förutsättningen, att kamrarna samtidigt besluta genomföra en löneroglering. Under sådana förhållanden synas även de moment i denna löneroglering, vari kamrarna stannat i olika beslut, kunna göras till föremål för gemensam votering. De äro otvivelaktigt huvudgrunden, huvudförutsättningen för de löner, som beslutas för nästa budgetår.

Det är därför, herr förste vice talman, som jag för min del ansett mig kunna ansluta mig till nu ifrågavarande och föredragna memoriala upprättande. Jag vill endast tillägga, att jag härmed naturligtvis icke frånträtt den uppfattning jag tidigare i kammaren uttalat, att man hade bäst följt riksdagsordningens anda och bokstav, om man löst den uppkomna meningsskiljaktigheten genom en sammanjämkning.

Herr Bagge: Herr talman! Det har ju alltid rätt olika meningar rörande det gemensamma voteringsinstitutets tillämpning vid olika fall i kamrarna. Grundlagen är otvivelaktigt oklar på denna punkt, och praxis har varit mycket växlande. Det är icke alls något märkvärdigt, att det i detta fall har uppkommit olika meningar. Jag förstår mycket väl de synpunkter, herr Holmdahl nyss anförde och som varit vägledande för statsutskottet, då det framlade sitt memorial.

Jag skulle emellertid fortfarande vilja framhålla — vilket jag även gjorde vid behandlingen av sammanjämningsförslaget — att jag för min del är mer än tveksam, huruvida gemensam votering verkligen skall kunna användas i ett fall som detta. Det finns ju mycket sakkunniga auktoriteter, som hysa samma uppfattning. Jag skulle vilja upprepa, vad jag sade vid föregående tillfälle, nämligen att det hade varit bra mycket bättre och riktigare ur alla synpunkter, om man hade godtagit den ur andra kammarens synpunkt synnerligen hederliga förlikning, som bjöds, och icke nödgas att i oträngt mål gå denna konstitutionellt mycket tvivelaktiga väg.

I frågans nuvarande läge har jag, herr talman, intet yrkande.

Vidare yttrades ej. Ifrågavarande voteringsproposition godkändes.

Punkterna 2 och 3.

De i dessa punkter föreslagna voteringspropositionerna godkändes.

§ 4.

Herr förste vice talmannen meddelade, att det genom överenskommelse mellan kamrarnas talmän hade blivit bestämt, att, därest de nu av andra kammaren godkända, i statsutskottets memorial nr 178 föreslagna voteringspropositionerna bleve jämväl av första kammaren vid dess nu pågående sammanträde godkända, gemensamma omröstningar över dessa propositioner skulle äga rum vid kamrarnas sammanträden den 29 dennes.

§ 5.

Föredrogos. men bordlades åter jordbruksutskottets utlåtanden nr 90 och 91.

§ 6.

Ordet lämnades härefter på begäran till herr **Anderson** i Norrköping som yttrade: Jag ber att få hemställa, att bland två gånger bordlagda ärenden på morgondagens föredragningslista först måtte uppföras konstitutionsutskottets memorial nr 22, bankoutskottets memorial nr 63, statsutskottets utlåtanden nr 167—177, bankoutskottets utlåtanden nr 64 och 66, första lagutskottets utlåtanden nr 62 och 63, andra kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande nr 8, bankoutskottets utlåtande nr 65, andra lagutskottets utlåtande nr 47, bevillningsutskottets betänkande nr 28 och sammansatta bevillnings- och jordbruksutskottets utlåtande nr 1, samt därefter återstående ärenden i den ordning de förekomma på dagens föredragningslista.

Denna hemställan bifölls.

§ 7.

Anmäldes och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen:

från statsutskottet:

nr 10, angående vissa utgifter för budgetåret 1937/1938 under riksstatsens tionde huvudtitel, innefattande anslagen till handelsdepartementet; och

nr 310, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående inrättandet av en lotsverkets båtlänefond; samt

från bankoutskottet:

nr 301, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överenskommelser med arméns och marinens familjepensionskassor samt tullstatens enskilda pensionsinrättning om övertagande av dessa pensionsanstalters rörelse;

nr 302, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåren 1937/1938 till pensioner åt efterlevande till befattningshavare i statens tjänst m. m.;

nr 303, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag om vissa ändringar i de vid militära tjänstepensionsreglementet den 17 maj 1935 (nr 167) såsom bilagor A och B fogade förteckningarna m. m.;

nr 325, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående pensionsförhållandena för vissa barnmorskor; och

nr 326, i anledning av väckt motion angående understöd åt vissa f. d. arbetare vid kronoegendomen Hässlö i Badelunda socken av Västmanlands län.

§ 8.

Till bordläggning anmäldes andra lagutskottets utlåtande, nr 50, i anledning av väckta motioner angående översyn av bestämmelserna rörande samhällets hjälpverksamhet m. m.

§ 9.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 3.24 e. m.

In fidem
Per Cronvall.